

Zvuková stránka jazyka

Hláskosloví

Hlásky (fonémy)= nejmenší jednotky řeči, ze kterých se skládají slova

Písmena (grafémy) = grafické znázornění hlásky

(Počet hlásek a písmen ve slově nemusí vždy souhlasit.)

Zapiš jaké hlásky a kolik vyslovíme u slov:

písmena: město zpěv dětský

hlásky:

- **hlásky** seskupujeme **do slabik**
- **slovo** vyslovujeme **po slabikách** (mo-ře)

Slabika: **1) otevřená** (končí *samohláskou*) *po-le*
2) zavřená (končí *souhláskou*) *rej-sek*

Slabika je tvořená **samohláskou**
nebo **slabikotvorným r, l**

Rozliš, kdy je r/l slabikotvorné:

metr, tráva, námraza, Petr, kroj, mléko, řekl, kluk,
odnesl, plst', brnkl, (strč prst skrz krk)

(zkontrolujeme v online hodině)

Samohlásky (vokály)

- *dají se zpívat = tóny*
- *všechny jsou znělé (hlasivky pracují)*
- *máme 5 samohlásek, které mohou být:*

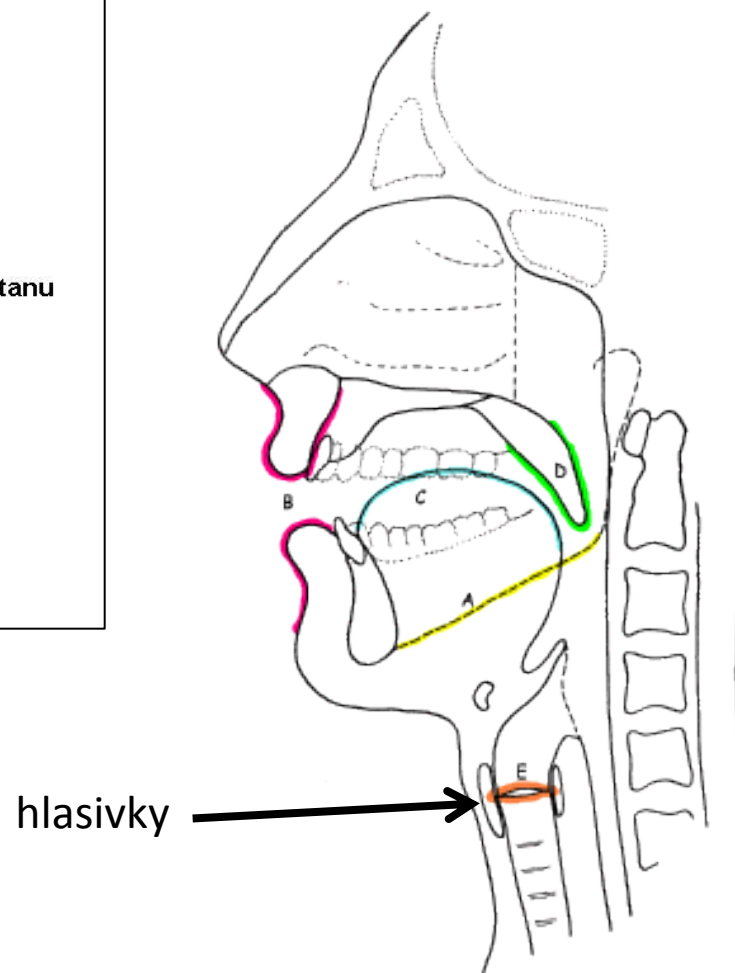
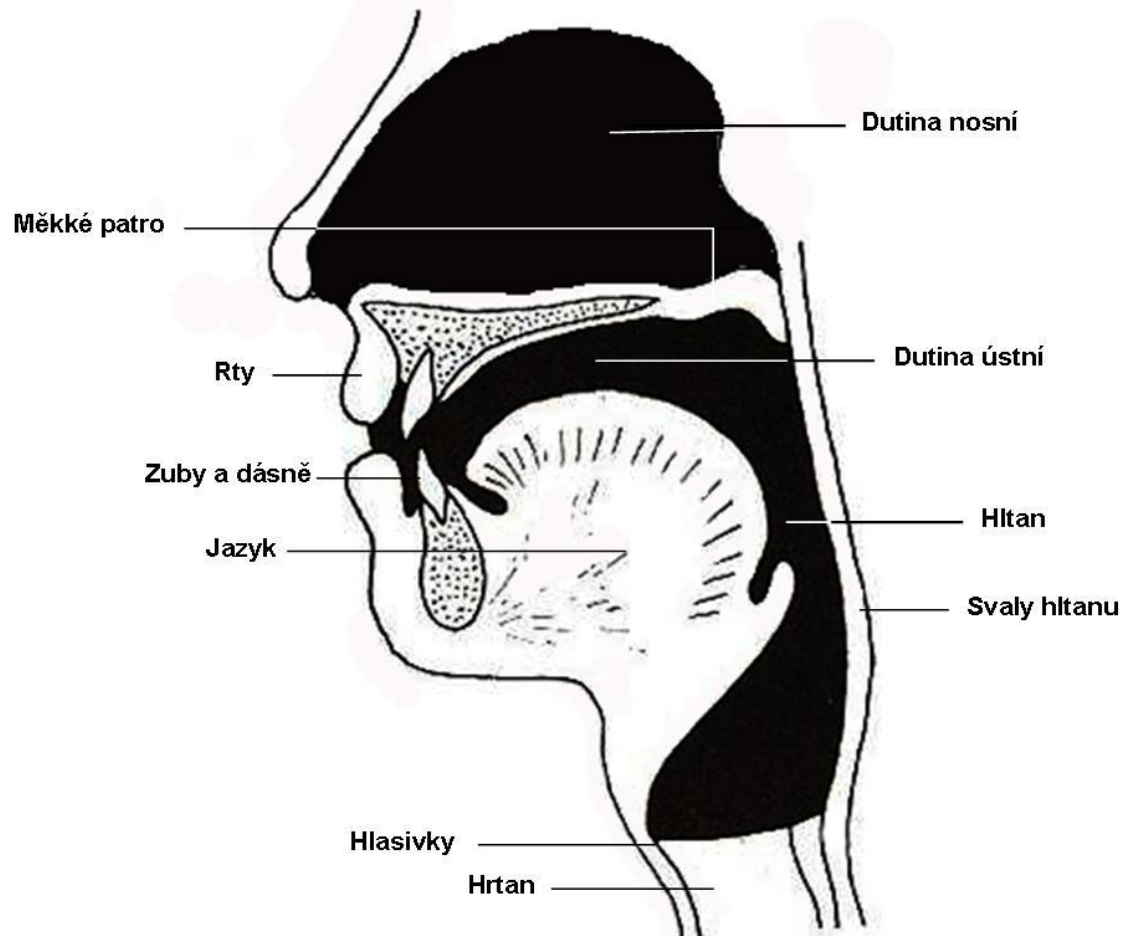
1) krátké - *a, e, i, o, u*

2) dlouhé – *á, é, í, ó, ú*

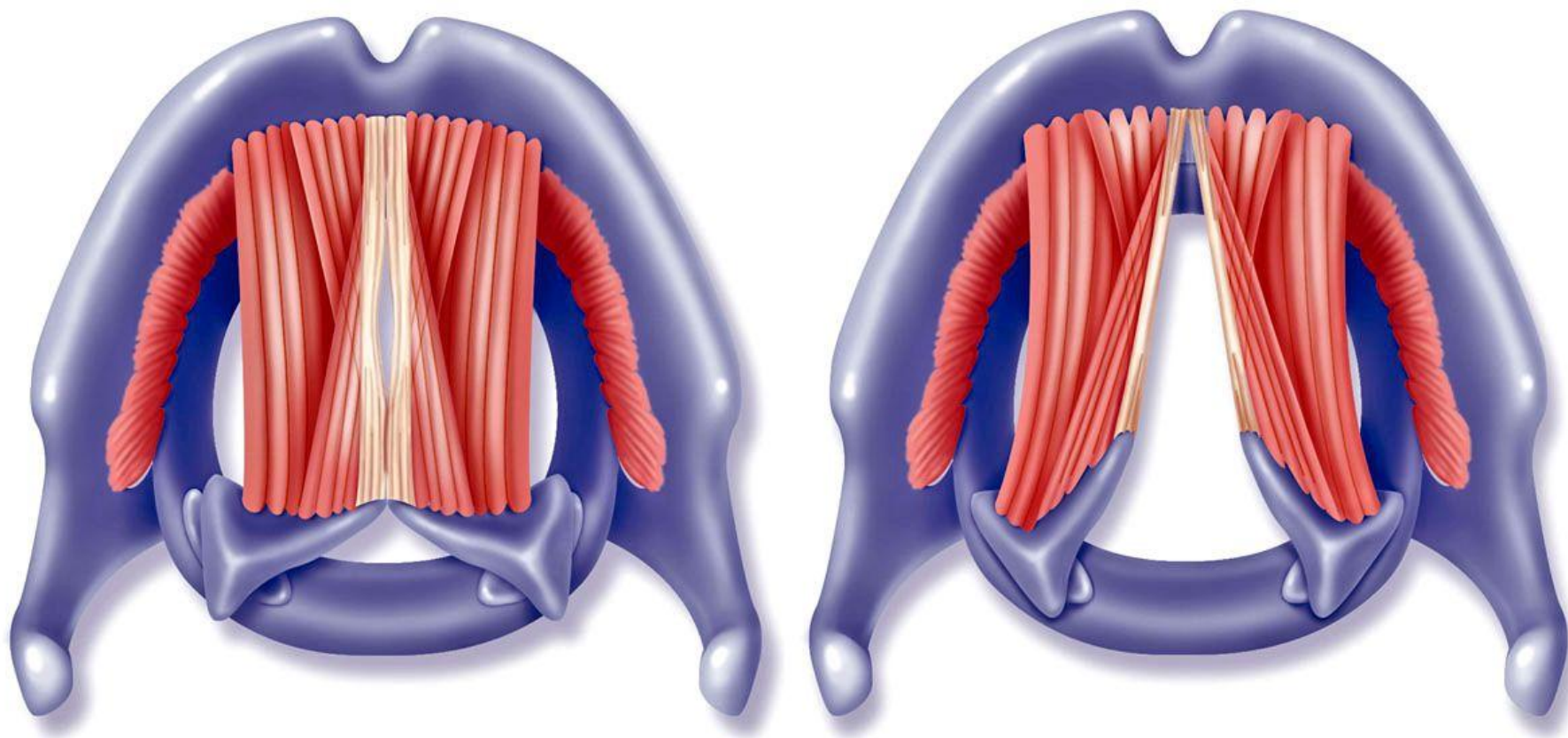
dvojhlásky (diftongy) – *ou, au, eu*

Podtrhni slova s dvojhláskami:

*proužek, doučování, hloupý, poučovat, strouha,
poukázat, samouk, pousmát se, doufat, proudit
(zkontrolujeme v online hodině)*

Vlevo jsou hlasivky s uzavřenou štěrbinou, vpravo hlasivky tak, jak vypadají, když mluvíme nebo zpíváme.

Souhlásky (konsonanty)

1) měkké: ž, š, č, ř, c, j, d', t', ň

2) tvrdé: h, ch, k, r, d, t, n

3) obojetné: b, f, l, m, p, s, v, z

Souhlásky (konsonanty)

1) znělé (hlasivky se chvějí)

2) neznělé (hlasivky se nechvějí)

párové

znělé

neznělé

-na konci slova hlásku vždy vyslovíme nezněle:

b	p	dub	[dup]
d	t	led	[let]
d'	t'	hled'	[hlet']
g	k	grog	[grok]
h	ch	líh	[lích]
v	f	div	[dif]
z	s	lez	[les]
ž	š	lež	[leš]

Souhlásky (konsonanty)

nepárové:

r, l, m, n, ň (znělé)

c, č (neznělé)

ř:

1) znělé (vedle samohlásky nebo znělé souhlásky)

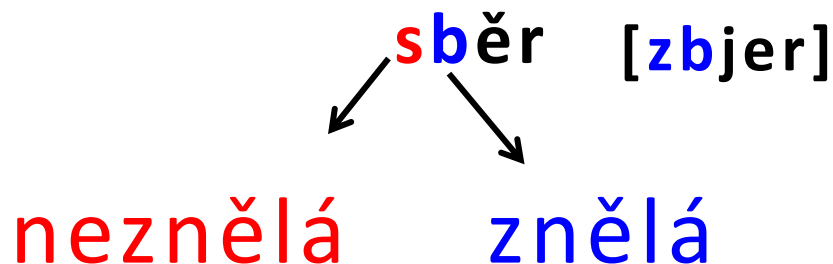
řepa, dřevo, hoří

2) neznělé (vedle neznělých souhlásek, na konci slova)

tři, křik, ohař

Spodoba znělosti

- týká se výslovnosti souhláskových skupin
- **pokud se setkají ve slovech** (nebo na rozhraní předložky a dalšího slova) **souhlásky párové – znělé a neznělé - vyslovujeme celou skupinu buď zněle, nebo nezněle** (podle poslední v pořadí)

Zapiš výslovnost slov:

ztratil

vyzkoušet

sbor

včelka

když

hádká

lehký

lod'ka

shoda

z papíru